

Het Jongerenstatuut

Deel I van het Jongerenstatuut omvat alle werk- en rusttijdbepalingen die gelden voor jongens en meisjes onder de 18 jaar. Ook is aangegeven vanaf welke leeftijd een jongere mag werken.

Deel II van het Jongerenstatuut is opgenomen in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbo-wet) en is nog *niet* van kracht. Dit deel van het Jongerenstatuut gaat over voorlichting en begeleiding van jongeren onder de 18 jaar.

Wie mag werken?

Jongens en meisjes die de *volledige leerplicht* achter de rug hebben *én* 15 jaar of ouder zijn mogen gaan werken (meestal zijn dit 16-jarigen). Zolang zij nog geen 18 jaar zijn moet de werkgever voor hen een arbeidskaart hebben. De arbeidskaart is verkrijgbaar bij het gemeentehuis in de woonplaats van de jongere.

Wie mag niet werken?

Jongens en meisjes mogen *niet* werken als zij nog niet voldaan hebben aan de volledige leerplicht en zij bovendien nog geen 15 jaar zijn.

Uitzonderingen:

- Van dit verbod om te werken kan met een vergunning* van de Arbeidsinspectie worden afgeweken:
 - Als voor een jongere het laatste leerjaar van de volledige leerplicht vervangen is door een partitiele (gedeelteijke) leerplicht van 2 dagen per week.
 - Als een jongere van 16 jaar – niet jonger! – een algehele vrijstelling van de volledige leerplicht heeft. Een jongere van 15 jaar met een algehele vrijstelling van de volledige leerplicht kan géén vergunning krijgen om te werken.
- Zonder vergunning* van de Arbeidsinspectie mogen jongens en meisjes van 15 of 16 jaar die nog volledig leerplichtig zijn alleen werken als het gaat om
 - licht vakantiewerk;
 - kranten bezorgen – alleen tussen 6 uur 's morgens en 7 uur 's avonds, niet meer dan 2 uur per dag en niet onder schooltijd;
 - lichte arbeid als onderdeel van het leerplan van de school (stage) – alleen tussen 7 uur 's morgens en 6 uur 's avonds;
 - lichte arbeid met een culturele, wetenschappelijke, opvoedkundige of artistieke strekking b.v. optreden voor TV, in films, shows,

**Deze vergunning kan pas door de werkgever worden aangevraagd als de gemeente het verzoek tot afwijking van de leerplicht heeft toegevozen.*

medewerking aan modeshows, grammofoonplaten e.d. Kinderen beneden de 15 jaar moeten wél vergunning van de Arbeidsinspectie hebben.

Arbeidstijd

Een jongere mag niet langer dan 8 uur per dag werken. Alleen bij een variabele werktijdregeling, die zowel voor mannen als voor vrouwen geldt, is het maximum 9 uur per dag.

Dagelijkse rusttijd

Iedere jongere heeft na z'n werk recht op een ononderbroken rusttijd van ten minste 12 uur.

Wekelijkse rusttijd

Iedere jongere heeft tijdens een periode van zeven achtereenvolgende dagen recht op één ononderbroken rusttijd van minstens 60 uur of 2 van dergelijke rusttijden van minimaal 36 uur. In beide gevallen moet in deze vrije dagen één volle zaterdag of zondag zijn begrepen. Deze bepaling geldt niet voor krantenbezorgers en jongeren die in winkels werken. Krantenbezorgers moeten in een periode van zeven dagen ten minste één ononderbroken rusttijd van tenminste 36 uur hebben. Jongeren die in winkels werken moeten per veertien dagen een ononderbroken rusttijd hebben van tenminste 36 uur in de ene week en apart daarvan 84 uur in de andere week.

Verbod van avond- en nachtarbeid

Een jongere mag geen arbeid verrichten:

- in fabrieken, werkplaatsen en kantoren tussen 6 uur 's avonds en 7 uur 's morgens;
- in overige sectoren, winkels, horeca e.d. tussen 7 uur 's avonds en 7 uur 's morgens;
- als krantenbezorger tussen 7 uur 's avonds en 6 uur 's morgens.

Een jongere mag wél in verplegings-, verzorgings- en kinderbeschermingsinrichtingen 's avonds tussen 7 en 11 uur arbeid verrichten, voor zover dit voor een behoorlijke verpleging of verzorging noodzakelijk is.

Verbod van zaterdag-zondagarbeid

Arbeid op zaterdag is verboden op de volgende uitzonderingen na:

- een jongere mag, voor zover dit noodzakelijk is voor een behoor-

lijke dienstverlening op zaterdag werken in winkels, koffiehuisen, hotels, pensions, verplegings-, verzorgings- en kinderbeschermingsinrichtingen. Verder ook in de door de minister aangewezen recreatiecentra.*

- een jongere mag op zaterdag optreden als artiest;
- een jongere mag op zaterdag kranten bezorgen, maar niet voor 6 uur 's morgens en na 7 uur 's avonds;
- nog volledig leerplichtige scholieren van 15 en 16 jaar mogen op zaterdag:

- a) arbeid verrichten in winkels tussen 7 uur 's morgens en 7 uur 's avonds;
- b) huishoudelijke arbeid van lichte aard verrichten in verplegings- en verzorgingsinrichtingen tussen 7 uur 's morgens en 7 uur 's avonds (maar niet langer dan 8 uur per dag).

Arbeid op zondag is verboden. Uitzondering hierop vormt de bepaling dat een jongere in verplegings-, verzorgings- en kinderbeschermingsinrichtingen, met uitzondering van 17 zondagen per kalenderjaar, op zondag arbeid mag verrichten bestaande uit verpleging of verzorging.

Ontheffingen

In zeer bijzondere gevallen kan de Arbeidsinspectie ook in andere gevallen dan in deze folder genoemd voor een bepaalde periode ontheffing verlenen van het verbod op avond-, zaterdag- of zondagarbeid. Ook kan er ontheffing worden verleend van de dagelijkse arbeidstuur. Zo zijn er bijvoorbeeld individuele ontheffingsmogelijkheden onder de volgende voorwaarden:

- het toestaan van een aangepaste werktijdregeling (8½ uur per dag), als deze om bedrijfsorganisatorische redenen al geldt voor mannen en vrouwen; mits dit geschiedt binnen het normaal geldende weekmaximum (meestal 38 uur);
- als een leerling in de horecasector praktijkervaring moet opdoen;
- als het noodzakelijk is dat op koopavonden (tot 9 uur) wordt gewerkt;
- jongeren onder de 15 jaar moeten wel een ontheffing hebben van de Arbeidsinspectie voor lichte arbeid met een culturele, wetenschappelijke, opvoedkundige of artistieke strekking, bijvoorbeeld optreden als artiest voor TV, in films, shows, enz. (Richlijnen zijn verkrijgbaar bij de Arbeidsinspectie).

Verboden werk

Bepaalde soorten werk kunnen – lichamelijk of geestelijk – schadelijk zijn voor jongeren. Daarom zijn ze volgens het Arbeidsbesluit Jeug-

**sportparken, bad- en zwenminrichtingen, dierentuinen, speeltuinen, kinderboerderijen, campings, bungalowverhuurcentra, maneges, watersportcentra, pretparken, bowlingcentra, musea, dolfinaria en miniatuursteden, bijv. Madurodam.*

digen verboden voor jongeren onder de 18 jaar.
Zo is het onder meer verboden te werken met gevaarlijke stoffen, aan de lopende band, met teveel lawaai of in een afgesloten ruimte.
De Arbeidsinspectie kan precies vertellen wat wel en wat niet mag.
En ook welke uitzonderingen er zijn.

Pauze

- een jongere mag niet langer dan 4½ uur achter elkaar werken.
Als een jongere langer dan 4½ uur per dag werkt dan moet hij een pauze hebben van ten minste een ½ uur;
- een pauze die korter duurt dan 15 minuten wordt niet als rusttijd beschouwd.

Werken en partiële (gedeelte)lijke leerplicht

Wie na de volledige leerplicht wil gaan werken, moet toch nog 1 jaar lang, 2 dagen per week onderwijs volgen. Partieel of gedeeltelijk leerplichtig heet dat. In de meeste gevallen zijn jongeren dan 16 jaar. Als er twijfel is of een jongere al dan niet partieel leerplichtig is, kan men hierover altijd inlichtingen vragen bij de afdeling onderwijs van de gemeente. Aan de werkdag van een partieel leerplichtige zijn de volgende grenzen gesteld:

- niet langer werken dan 24 uur per week;
- op een onderwijsdag mogen onderwijs en werken samen niet langer duren dan 8 uur;
- begint het onderwijs vóór 12 uur 's middags dan mag die ochtend niet gewerkt worden;
- duurt het onderwijs op een dag 6 uur of langer dan mag die dag niet gewerkt worden.

De werkgever is verplicht het werk zo in te delen dat een jongere aan de gedeeltelijke leerplicht kan voldoen.

Cursusbezoek door niet meer partieel leerplichtigen

Wil een werkende jongere, die ná de gedeeltelijke leerplicht nog geen 18 jaar is, onderwijs volgen dan is de werkgever verplicht om daar 8 uur per week voor vrij te geven. Wordt de jongere 18 in het cursusjaar dan moet de werkgever gelegenheid geven dat cursusjaar af te maken. Als de jongere de cursus waarvoor hij op zijn verzoek van de werkgever vrij krijgt niet bezoekt dan kan de Arbeidsinspectie de werkgever toestaan om zo'n jongere wél de volle week (meestal 38 uur) te laten werken.

Nadere inlichtingen over het jongerenstatuut en het arbeidsbesluit jeugdigen zijn te krijgen bij de volgende adressen:

De districtskantoren van de Arbeidsinspectie:

Amsterdam 1055 JE, Leeuwendalersweg 21
Telefoon (020) 5812612

Breda 4811 WE, Vismarktstraat 28
Telefoon (076) 223400

Deventer 7411 RP, T.G. Gibsonstraat 39
Telefoon (05700) 14745

Groningen 9722 AX, Engelse Kamp 4
Telefoon (050) 225880

Maastricht 6211 TE, St. Servaasklooster 28
Telefoon (043) 219251

Nieuwegein 3437 SR, Florinburg 41
Telefoon (03402) 94511

Rotterdam 3016 BH, Van Vollenhovenstraat 12*
Telefoon (010) 4365066

Zoetermeer 2713 HA, Boerhaavelaan 3
Telefoon (079) 511611

*Tevens Inspectie van de Havenarbeid.

Het gebruik van mannelijke woordvormen in deze folder is uitsluitend terwille van de leesbaarheid. Voor vrouwen geldt hetzelfde als voor mannen.

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
Centrale Directie Voorlichting,
Bibliotheek en Documentatie
Zeestraat 75, 2518 AA Den Haag.
F 423 april 89 - 2188

Wanneer mag je werken?

**Werk- en rusttijdbepalingen
voor jongeren onder de 18 jaar**

